

Överenskommelse om samverkan mellan Göteborgs Stad och sektorn social ekonomi

Arbetet med överenskommelsen

I dialog mellan Göteborgs Stad och sektorn social ekonomi har en överenskommelse om samverkan i Göteborg arbetats fram.

Under arbetet fram till ett färdigt förslag har ett antal dialogmöten och konferenser genomförts. Sammanlagt har ett 60-tal organisationer deltagit. Organisationerna har haft en bred representation i intressefrågor samt omfattat såväl stora som små organisationer liksom paraplyorganisationer. Från Göteborgs Stad har såväl politiker som tjänstemän från Social resursförvaltning deltagit. Även Idrotts- och Föreningsförvaltningen har varit representerad i processen.

En förbättrad samverkan mellan staden och sektorn social ekonomi stärker den demokratiska processen och bidrar till ökad delaktighet och demokrati genom att lyfta fram aktörer som bidrar till utveckling och gagn för den enskilda. En förbättrad samverkan ökar möjligheterna till utveckling av ett hållbart samhälle. Därmed skapas också möjligheter till inflytande i planering för invånarnas välfärd och i övrig samhällsplanering. Sektorn social ekonomi kan tillföra brukar- och medlemsperspektiv, såväl som socialt entreprenörskap, kompetens och engagemang i sakfrågor.

Visionen är att Göteborg är en stad där medborgarna engagerar sig och där engagemanget tas tillvara. Målet med den lokala överenskommelsen är att stärka demokratin, öka delaktigheten och minska utanförskap i Göteborg. Överenskommelsen skapar en möjlighet till samlat fokus i en stor stad med många olika aktörer. Den utgör därmed en bas för fortsatt utvecklingsarbete och en utgångspunkt för vidare samverkan kring olika frågor på olika nivåer.

Överenskommelse om samverkan mellan Göteborgs Stad och organisationer inom den sociala ekonomin i Göteborg

Värdegrund för samverkan

Den sociala ekonomins organisationer bidrar till samhörighet mellan människor, ökar den enskilda individens möjligheter till personlig utveckling samt utgör ett forum för deltagande i demokratiska processer. En samverkan mellan den offentliga sektorn och den sociala ekonomin är nödvändig för att utveckla vårt samhälle. Ett samhälle där människors engagemang tillvaratas är grunden för en stark demokrati. En levande demokrati präglas av mångfald, människors lika värde, medmänsklighet, ansvarstagande samt möjlighet till påverkan. Samverkan mellan Göteborgs stad och den sociala ekonomins organisationer förutsätter stor tydlighet kring överenskommelsen samt ömsesidig respekt för organisationernas villkor och för stadens ansvar och skyldigheter.

Överenskommelsens parter

Parterna i överenskommelsen om samverkan är Göteborgs Stad (politiska organ, förvaltningar och bolag), och organisationer inom den sociala ekonomin i Göteborg (enskilda organisationer och paraplyorganisationer).

Den sociala ekonomin är ett samlingsbegrepp för ”organiserade verksamheter som primärt har samhällliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn. Dessa sociala och ekonomiska verksamheter bedrivs huvudsakligen i föreningar, kooperativ, stiftelser och liknande sammanslutningar. Verksamheter inom den sociala ekonomin har allmännyttan eller medlemsnytta, inte vinstintresse, som främsta drivkraft”¹.

¹ Definitionen från regeringens utredning ”Social ekonomi – tredje sektor för välfärd, demokrati och tillväxt” 1999 och bygger på den terminologi som tillämpas inom Europeiska Unionen.

Denna samhällssektor bygger på människors engagemang och frivillighet och har många namn som försöker fånga de olika positiva dragen i sektorn. Vissa smalnar av och andra vidgar begreppet något. Det är begrepp som tredje sektorn, frivilligsektorn, ideella sektorn, idéburna organisationer, föreningslivet, folkrörelser och civila samhället. En del av organisationerna i Göteborg beskriver sig själva vanligtvis med dessa andra begrepp. Men det finns ingen grundläggande motsättning till begreppet social ekonomi som används i denna överenskommelse.

Bakgrund

Det finns en stor mångfald av organisationer inom den sociala ekonomin i Göteborg. Organisationers verksamheter engagerar många invånare kring gemensamma intressen. Genom detta engagemang byggs socialt kapital i staden. Göteborgs stad har en lång tradition av att samverka med och på olika sätt stödja social ekonomi. Sedan 2008 bedriver staden ett utvecklingsarbete inom området social ekonomi. Ett led i utvecklingen var bildandet av samverkansrådet Idékom i mars 2010. Idékom består av företrädare från organisationer som representerar bredden inom social ekonomi samt av politiker och tjänstemän från Göteborgs stad.

Idékom ledde arbetet kring framtagande av denna överenskommelse och förankringen i den sociala ekonomin skedde vid tre dialogmöten.

Överenskommelsens innebörd och syfte

Denna överenskommelse mellan Göteborgs stad och social ekonomi syftar till att stärka förutsättningar för samverkan mellan staden och den sociala ekonomin liksom för enskilda göteborgare att medverka i den demokratiska processen och finna konkreta uttryck för sitt samhällsengagemang.

För att uppnå detta är det viktigt att parterna ökar kunskapen om varandras olika roller, förutsättningar och möjligheter samt identifierar och åtgärdar hinder för samverkan. Därigenom skapas ett positivt klimat för ett gemensamt och hållbart utvecklingsarbete.

Överenskommelsen bygger på sex *gemensamma principer* för parternas ömsesidiga förhållningssätt och leder till *åtaganden*. De åtaganden som görs av staden och den sociala ekonomin tillsammans eller var för sig ska återkommande följas upp och utvärderas.

Med överenskommelsen som grund ska parterna bygga vidare med specifika samverkans- och förankringsprocesser inom olika verksamhetsområden, som kan leda till exempelvis handlingsplaner eller avtal

Överenskommelsens vision

Göteborg är en stad där invånarna engagerar sig och där engagemanget tas tillvara.

Överenskommelsens mål

Målet med överenskommelsen är att stärka demokratin, öka delaktigheten och minska utanförskap i Göteborg genom;

- att skapa tydliga förutsättningar och strukturer för dialog och samverkan mellan parterna
- att synliggöra och stärka den sociala ekonomins självständiga och oberoende roll som opinionsbildare och som röstbärare för marginaliserade, utsatta och åsidosatta grupper
- att utveckla möjligheter för den sociala ekonomin att utgöra en viktig aktör inom välfärdsutvecklingen.

Gemensamma principer för parternas ömsesidiga förhållningssätt

Integritet och oberoende

Principen om integritet och oberoende innebär att samverkan mellan Göteborgs stad och social ekonomi sker så att organisationernas integritet, initiativförmåga och självbestämmande respekteras. Ansvaret för den egna organiseringen och för ledning, styrning och finansiering ligger på organisationerna själva. Kommunens stöd och stimulans till den sociala ekonomin utformas med hänsyn till organisationernas integritet och oberoende.

Den sociala ekonomins olika verksamheter ska utgå från organisationernas värdegrund och syfte. Detta är en förutsättning för att organisationerna skall kunna ha en kritiskt granskande roll som röstbärare och opinionsbildare och ska kunna ske utan att organisationer riskerar sin samverkan med eller sitt ekonomiska stöd från det offentliga

Dialog

Dialogen mellan social ekonomi och Göteborgs stad syftar till ett ökat kunskapsutbyte som grund för gemensamt utvecklingsarbete. Dialogen skall präglas av ömsesidig respekt för varandras perspektiv och förutsättningar samt tillvaratagande av bådadas resurser.

Formerna för dialogen bör vara öppna, återkommande och präglas av ett inkluderande förhållnings- och arbetssätt. Dialogen är viktig som medel för förändring och kan bland annat innebära att organisationer inom den sociala ekonomin tidigt är delaktiga i kartläggning och planering av hur invånarnas behov tillgodoses.

Kvalitet

Närheten till medlemmar och brukarna och deras perspektiv är den sociala ekonomins främsta kvalitet. Organisationerna och deras medlemmar avgör och säkrar själva kvaliteten i sin egen verksamhet som ska vara förankrad i organisationernas värdegrund och syfte. När den

sociala ekonomins organisationer utför verksamhet på uppdrag av staden är det staden som anger kraven på kvalitet och tillgänglighet.

Kvalitet behöver alltid både följas upp och utvärderas. På så sätt kan verksamheter utvecklas och jämföras. Uppföljning och utvärdering sker med respekt för parternas olika perspektiv och förutsättningar.

Långsiktighet

Den sociala ekonomins existens, samhällsroll och utveckling är en angelägenhet för hela samhället. Detta förutsätter en bred politisk förankring av beslut som påverkar grundläggande villkor för organisationerna och deras långsiktiga planering. Göteborgs stad ska underlätta organisationernas planering genom att ha långsiktighet som grund för sina insatser. För att samverkan ska ge bästa resultat behöver det finnas kontinuitet i hur effekter, resultat, engagemang och idéer tas tillvara på ett hållbart sätt

Öppenhet och insyn

För att så många som möjligt ska kunna engagera sig i organisationerna och för att förtroendet ska vara så stort som möjligt mellan offentlig verksamhet och den sociala ekonomin, krävs tillgänglig information och öppenhet i såväl staden som organisationerna. Det ska vara möjligt för organisationerna att enkelt kunna följa kommunens handläggning av ärenden som berör dem. Med hänsyn till principen om integritet och oberoende ska det vara möjligt för Göteborgs stad att inom ramen för antagna riktlinjer för bidragsgivning och villkor för upphandling följa organisationernas verksamhet och resultat.

Mångfald

Samhället är i ständig utveckling. Det är viktigt att nya organisationer inkluderas i samverkan, också de som antar nya organisations- och föreningsformer. Den sociala ekonomins aktörer bidrar till mångfald genom sitt engagemang i olika frågor och sin kunskap om och närhet till olika målgrupper och deras behov. Mångfaldsperspektivet innebär också att Göteborgs stad öppnar upp för social ekonomi som viktig aktör inom välfärdsutvecklingen.

Det är angeläget att stadens förhållningssätt möjliggör en stor variation av organisationer och att båda parter verkar för en bred representation i olika typer av samverkan

Åtaganden för samverkan

Denna överenskommelse har vuxit fram i dialog och samspel mellan Göteborgs stad och social ekonomi. Överenskommelsen är en viljeyttring. Principerna i överenskommelsen skall tillsammans med därtill kopplade åtaganden vara vägledande vid utformningen av konkreta åtgärder från såväl staden som organisationerna.

Åtgärdsplaner

Parterna utformar konkreta åtgärdsplaner kopplade till följande åtagande;

Kunskapsökning i Göteborgs stad

Göteborgs stad ökar sin kunskap om den sociala ekonomins organisationers villkor, förutsättningar och behov samt om organisationers erfarenheter, deras särskilda kvalitet och betydelse för samhället. (Principerna om mångfald, kvalitet)

Kunskapsökning i social ekonomi

Social ekonomi ökar sin kunskap om organisation och beslutsvägar inom den offentliga sektorn och om olika påverkansmöjligheter för att kunna bli en aktiv aktör i samhällsutvecklingen. (Principerna om kvalitet, mångfald, långsiktighet)

Förstärkt samspel och tidigt samråd

Parterna utvecklar tillsammans modeller för förstärkt samspel och tidigt samråd, såväl för hela staden som på stadsdelsnivå. Den sociala ekonomins organisationer ska i ett tidigt skede kunna ta initiativ samt följa och delta i planeringsprocesser. För att göra detta möjligt ser staden över och utvecklar formerna för samverkan i anslutning till planering och framtagande av beslutsunderlag. (Principerna om dialog, öppenhet och insyn)

Stärka sociala ekonomins förutsättningar

Göteborgs stad stärker förutsättningarna för den sociala ekonomins utveckling genom att aktivt samverka med och stödja den sociala ekonomins organisationer, samt genom inbjudan till brukarmedverkan och medborgardialog. (Principerna om dialog och mångfald)

Dialogforum och dialogformer

Parterna utvecklar gemensamt olika forum och former för informationsspridning och dialog för att öka delaktigheten och stärka demokratin. Samverkansrådet. Idékom ska fungera som motor i det fortsatta, gemensamma utvecklingsarbetet. (Principen om dialog)

Samhällsutveckling och utvecklingsfrågor

Parterna identifierar viktiga samhällsbehov och utvecklingsfrågor samt för en dialog kring dessa. (Principerna om dialog, mångfald)

Finansieringsformer för den sociala ekonomin

Parterna ser över möjligheter till och vid behov utveckla långsiktigt hållbara finansieringsformer för den sociala ekonomins organisationer. (Principen om långsiktighet)

Mångfald av utförare

Göteborgs stad ser över möjligheten att utforma upphandlingsförfarandet på sådant sätt att hänsyn tas till den sociala ekonomins organisationers mervärde och förutsättningar. Social ekonomi ökar sin kunskap om upphandlingsförfarandet för att stärka sina möjligheter att medverka vid upphandling. (Principen om kvalitet, mångfald)

Samverkan inom den sociala ekonomin

Social ekonomi ökar kontinuerligt konkreta samarbeten sinsemellan, för att skapa synergi och för att utveckla och stärka de egna verksamheterna. (Principerna om dialog, öppenhet och insyn, mångfald)

Delaktighet

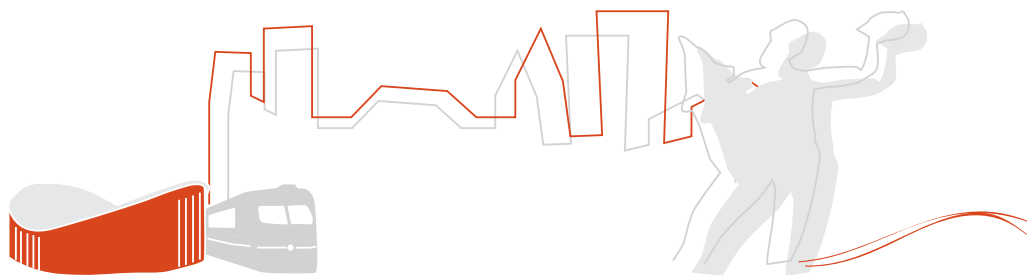
Social ekonomi verkar för ett brett engagemang och en stor delaktighet bland sina medlemmar i dialogen med kommunen genom att vara öppna, transparenta, tydliga i kommunikation och värderingar. (Principerna om dialog, öppenhet och insyn, mångfald)

Jämställdhet och mångfald

Parterna verkar för att öka jämställdhet och mångfald utifrån gällande diskrimineringsgrunder i alla delar av sina verksamheter samt genom rekrytering, för att återspegla stadens befolkningsstruktur. (Principen om mångfald)

Spridning av överenskommelsen

Parterna gör överenskommelsen känd hos stadens politiska organ, förvaltningar och bolag, samt hos organisationer inom den sociala ekonomin i Göteborg och inspirerar till lokala dialoger i stadsdelarna. Den sociala ekonomins organisationer verkar för att många organisationer ansluter sig till denna överenskommelse. Parterna tar fram förslag på hur förverkligandet av överenskommelsen ska gå till och vilka resurser som krävs. (Principerna om dialog, långsiktighet, mångfald)

Uppföljning och utvärdering av överenskommelsen

Parterna ska följa upp och utvärdera överenskommelsen regelbundet. Åtagandena och därtill kopplade åtgärder samt det praktiska genomförandet ska följas upp årligen. Överenskommelsen ska externt utvärderas var fjärde år och vid behov revideras.

Parterna delegerar till Idékom att ansvara för uppföljningen och utvärderingen. Parterna lämnar årligen en skriftlig rapport till Idékom som sammanställer och presenterar sammanfattningen på ett årligt dialogforum för erfarenhetsutbyte och rapportering. Den löpande avstämningen kring åtaganden och åtgärder görs i samband med Idékoms möten. (Principen om kvalitet)

Anslutning till överenskommelsen

Såväl enskilda organisationer som paraplyorganisationer inom den sociala ekonomin kan ansluta sig till denna överenskommelse. Fyll i anslutningsblanketten som finns att ladda ner på Idékoms hemsida: www.idekom.org och skicka in den till Idékom som godkänner anslutningen. Alla organisationer som anslutit sig till överenskommelsen kommer att visas på Idékoms hemsida.

Det är upp till varje organisation i den sociala ekonomin i Göteborg att ta ställning till om man vill stödja och underteckna överenskommelsen i dess helhet eller inte. Organisationer som väljer att inte ansluta sig till överenskommelsen ska behandlas på likvärdiga villkor som anslutna. Beslut om att ställa sig bakom överenskommelsen togs i kommunfullmäktige 2012-05-31

Idékom har lett arbetet kring framtagandet av överenskommelsen. Idékom är ett samverkansråd med representanter från Göteborgs Stad och sektorn social ekonomi.